

„Kako čovek razmišlja u svom srcu,
takav je on.“ (Poslovice 23:7)

POSVETA

Ovu knjigu koja nosi
neprocenjivo vrednu poruku
poklonio ti je

*Čovek je doslovno
ono što misli.*

Džejms Alen

mislj stvaras

**Klasik za sva
vremena**

baBun

Beograd 2012.

Naslov originala:
As a man thinketh - James Allen

© Copyright na prevod za Srbiju
IP BABUN

Preveo
Stevan Turo

Grafičko oblikovanje korica
Milenko Kusurović

Štampa
Lukaštampa, Beograd
Tiraž: 1400

Prvo izdanje
BEOGRAD 2012.

ISBN 978-86-83737-73-4

DŽEJMS ALEN, NEPRIZNATI GENIJE

Iako je knjiga „Misliš, stvaraš“ inspirisala milione ljudi širom sveta i delom je zaslužna za široku popularizaciju knjiga o samorazvoju, o njenom autoru Džejsmu Alenu, veoma malo se zna.

Džejsms Alen je do danas za književnost ostao potpuna misterija. Njegovi nadahnjujući spisi pozitivno su uticali na milione ljudi. Ipak, on je doskora bio malo poznat za akademski svet... Nijedna od devetnaest knjiga (i jedna koju je od njegovih meditacija sastavila njegova supruga, Lili Alen) ne otkriva baš ništa o njegovom životu, osim informacije o prebivalištu – Ilfrakomb, Engleska. Njegovo ime se ne može naći u velikim referentnim radovima. Čak ni u Kongresnoj Biblioteci ili

u Britanskom muzeju nema mnogo podataka o njemu.

Ko je onda bio taj čovek, koji je verovao da snaga misli može da donese slavu, bogatstvo i sreću? Ili je on, kako reče Dejvid Henri Toro, možda čuo drugačije bubnjeve? Džejsms Alen za svoga života nije dostigao književnu slavu ka kojoj je možda stremio, jer ga je u tome predupredila prerana smrt. Doduše, postao je slavan malo kasnije, budući da je njegova najpoznatija knjiga *Misliš, stvaráš* prodana u milionima primeraka širom sveta.

Alen je rođen u Lesteru, u centralnoj Engleskoj, 28. novembra 1864. godine, u radničkoj porodici, kao stariji od dvojice braće. Majka mu je bila nepismena, dok je otac posedovao fabriku mašina za pletenje. 1879., zbog krize tekstilne industrije u centralnoj Engleskoj, porodični posao je propao, pa je njegov otac emigrirao u Ameriku u pokušaju da nadoknadi svoje gubitke. Stariji Alen se nadao da će se naseliti u Sjedinjenim Ame-

ričkim Državama, ali je samo dva dana nakon dolaska, u Njujorškoj bolnici proglašen mrtvim. Pretpostavljalo se da je bio opljačkan i ubijen. Umro je, dakle, pre nego što je išta mogao da pošalje svojoj porodici.

Finansijska kriza tih godina naterala je mladog Džejsmsa da u petnaestoj godini napusti školu i zatraži posao. Na kraju je postao lični sekretar, što bi se danas moglo nazvati asistentom za administraciju. Taj posao je radio za nekoliko britanskih manufaktura. Godine 1893. Alen se seli u London gde upoznaje Lili Lujzu Oram sa kojom se ženi 1895. godine. Tri godine kasnije Alen je našao način da iskaže svoja interesovanja za duhovne i socijalne stvari, tako što je počeo da piše za časopis „Glasnik zlatnog doba“ (*The Herald of the Golden Age*). U to vreme ulazi u stvaralački period, 1901. izlazi prva njegova knjiga, „Od siromaštva do moći“ (*From Poverty to Power*), 1902. godine pokrenuo je sopstveni časopis „Svetlost Razuma“ (*The Light of Reason*) koji je kasnije preimenovan

u „Epoha“ (*The Epoch*), a koji je njegova supruga nastavila da objavljuje i nakon njegove smrti.

Nažalost, Alenova književna karijera bila je veoma kratka, trajala je samo devet godina, do njegove iznenadne smrti u 48. godini života. Do tog perioda, tačnije do 1912. godine napisao je 19 knjiga, iznedrivši iz sebe čitavu bujicu snažnih ideja, koje su nadahnule naredne generacije.

„Misliš, stvaraš“ (*As a Man Thinketh*) bila je druga po redu Alenova knjiga, a objavljena je davne 1902. Uprkos njenoj kasnijoj popularnosti, on sam nije bio do kraja zadovoljan njome. Iako je to bio njegov najsažetiji i najrečitiji rad, knjiga koja najbolje oslikava svu dubinu njegove misli, on nikako nije uspevaao da prepozna njenu vanvremensku vrednost. Njegova supruga Lili uložila je dosta energije da ga ubedi da je objavi. Zasnovan na Biblijskoj izreci „Kako čovek razmišlja u svom srcu, takav je on“ (Poslovice 23:7) taj mali rad je na kraju postao rado čitan širom

sveta, i doneo je Alenu posthumnu slavu kao jednog od pionira savremene inspirativne literature.

Umereni uspeh njegove druge knjige dozvolio je Alenu da napusti posao ličnog sekretara. 1903. godine je odlučio da slobodno vreme posveti pisanju, pa se sa porodicom preselio u Ilfrakomb, simpatično mestašče na zapadnoj obali Engleske. Malo letovalište sa Viktorijanskim hotelima na obali, valovitim brdima i vijugavim šumskim stazama, nudili su mu mirnu atmosferu potrebnu za njegova filofska istraživanja.

Džejs Alen je nastojao da živi idealan život, nešto nalik onome kako je živeo veliki ruski pisac i mistik, grof Lav Nikolajevič Tolstoj – život dobrovoljnog siromaštva, fizičkog rada i asketske samodiscipline. Kao i Tolstoj, Alen je pokušavao da poboljša sebe, da bude srećan, i da bude majstor svih vrlina. Njegova potraga za čovekovom srećom na Zemlji bila je tipično Tolstojevska.

Njegov dan bi počeo šetnjom do Kerna, stenovitog mesta na padini sa pogledom na njegov dom i more. Tu bi se zadržao oko sat vremena u meditaciji. Nakon povratka kući jutro bi provodio pišući. Popodnevene časove je posvećivao baštovanstvu, rasonodi u kojoj je silno uživao. Večeri je provodio u razgovoru sa onima koji su bili zainteresovani za njegov rad.

Jedan prijatelj opisao je Alena kao krhokog, sićušnog čoveka, nalik na Hrista, sa dugom kovrdžavom crnom kosom ... Drugi su ga opisivali kao gospodina u crnom baršunastom odelu, koje bi uvek nosio u večernjim satima. U tihim večerima razgovarao bi sa malom grupom ljudi – engleza, francuza, austrijanaca, indijaca – koji bi se našli u njegovoj blizini o meditaciji, filosofiji, Tolstoju ili Budi, kao i o neubijanju, čak ni miša u bašti.

Alen je ostavljao snažan utisak na ljude, upravo zbog svoje pojave, prijatnog tona, a naročito zato što je pred zoru u brdima na svoj način razgovarao sa Bogom.

Filosofija Džejmisa Alena postala je prihvatljivija onda kada je liberalni protestantizam odbacio strogu dogmu da je čovek po prirodi grešan. On je tu dogmu zamenio optimističkim verovanjem u čovekovu urođenu dobrotu i božansku racionalnost.

Ova nova doktrina predstavljala je, kao što je Vilijem Džejms istakao, najveću revoluciju u devetnaestom veku. Bio je to korak bliže ka pomirenju nauke i religije nakon objavljivanja Darvinovog „Porekla vrsta“.

Čarls Darvin je nagovestio promenu verovanja u poreklo čoveka. U knjizi koju je napisao, kaže se da je najveći mogući stepen moralne kulture kada shvatimo da mi treba da kontrolišemo naše misli.

Alenov rad otelotvoruje uticaj liberalnog protestantizma s jedne i budističke misli sa druge strane. Na primer, Buda uči da sve što jesmo predstavlja rezultat onoga što smo mislili. Alenov Biblijski tekst kaže: „Čovek je takav kako razmišlja u svom srcu.“

Džejs Alen insistira na moći pojedinca da formira sopstveni karakter i stvori svoju sreću. Misao i karakter su jedno, kaže on, i karakter može da se ispolji i da pronade sebe kroz okruženje i okolnosti, spoljni uslovi života pojedinca će uvek harmonično biti povezani sa njegovim unutrašnjim stanjem. To ne znači da su čovekove okolnosti u svakom trenutku pokazatelj čitavog njegovog karaktera, nego da su te okolnosti tako usko povezane sa izvesnim vitalnim elementima njegovog mentalnog sklopa, da su, samo privremeno, one (tj. takve okolnosti) neophodne za njegov dalji razvoj.

Alen nas podstiče na razmišljanje – čak i ako bismo radije radili nešto drugo. On nam govori da su misli te koje nas navode na akciju. On nam pokazuje kako svoje snove da pretvorimo u stvarnost. Njegova filozofija donela je uspeh milionima. To je filozofija parafrazirana u knjizi „Moć pozitivnog mišljenja“ Normana Vinsenta Pila i „Duševni mir“ Džošue Libmana.

Postajemo duhovno bogati, piše Alen, tek onda kada otkrijemo avanturu u sebi; kada postanemo svesni jedinstva čitavog života; kada upoznamo moć meditacije; kada iskusimo jedinstvo sa prirodom.

Alenova poruka je nada čak i usred sveopšte konfuzije. „Da“, kaže on, „čovečanstvo se vazda bori sa neobuzdanom strašću, uzburkano je nekontrolisanom tugom, poljuljano zebnjom i sumnjom.“ Samo mudar čovek, samo onaj čije su misli odmerene i pročišćene, može da učini da mu se vetrovi i oluje duše pokoravaju. Olujom nošene duše, nastavlja on, gde god da su, u bilo kakvim uslovima da žive, neka znaju sledeće: „U okeanu života ostrva blaženstva vam se smeškaju, a sunčana obala vašeg savršenstva čeka vaš dolazak.“

I tako Alen nas uči dvema osnovnim istinama: 1. danas smo tamo gde su nas naše misli odvele, i 2. mi smo graditelji naše bolje ili lošije budućnosti.